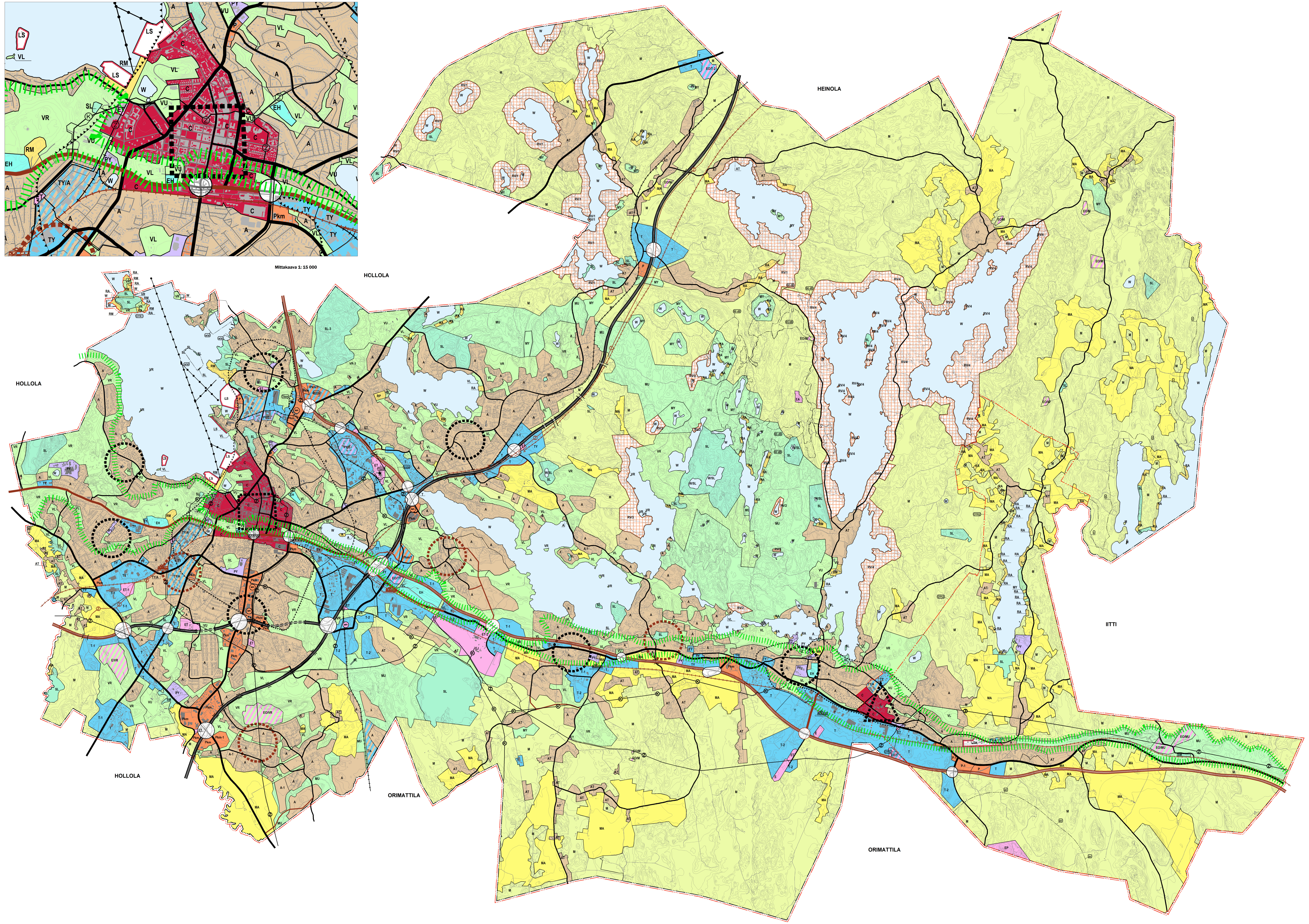

Lahti

Lahden suunta -työ 2021 - 2025

LAHDEN YLEISKAAVA 2035 (Y-205)

KARTTA 1 : KESTÄVÄ YHDYSKUNTARAKENNE
15.11.2024

Lahden yleiskaava 2035 (Y-205) tulee kumoamaan Lahden yleiskaavan 2030 (Y-203), Miekkiö-Renkomäki-Ämmälä osayleiskaavan ja Okeroisten osayleiskaavan kokonaisuudessaan.

Mittakaava 1:30 000

0 5 km

Yleiskaavan käsittelyvaiheet		Piirustuksen numero Y-205
Kaavaprosessin vaihe	Kuuleminen	Päätöksenteko
Kaupungin strategia		Kaupunginvaltuusto 14.3.2022 § 35
Yleiskaavan tavoitteet		Kaupunginvaltuusto 5.9.2022 § 73
Yleiskaavaluonnos	Nähtävilläolo 26.6. - 1.9.2023	Kaupunkiympäristölautakunta 14.6.2023 § 69
Yleiskaavaehdotus	Nähtävilläolo 10.5. - 30.6.2024	Kaupunkiympäristölautakunta 24.4.2024 § 41 Kaupunginhallitus 29.4.2024 § 178
Hyväksyminen		Kaupunginhallitus xx.xx.20xx § xx Kaupunginvaltuusto xx.xx.20xx § xx
Lainvoimaisuus		Kuulutettu lainvoimaiseksi xx.xx.20xx

Kaupunkiympäristön palvelualue
Kaupunkisuunnittelu

Lahdessa __.__.____

Juha Helminen
Suunnittelujohtaja

Johanna Sääksniemi
Yleiskaava-arkkitehti

YLEISKAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

YLEISMÄÄRÄYKSET

Asemakaavoitusta ja muuta alueidenkäytön suunnittelua ohjataan yleiskaavan oikeusvaikutteisilla kartoilla 1 - 6.

Alueille voidaan kaavoittaa muitakin kuin pääkäyttötarkoituksen mukaisia toimintoja, mikäli ne on tarkoitettu pääasiassa alueen omiin tarpeisiin, sopivat sen luonteeseen eikä niistä aiheudu haittaa pääkäyttötarkoituksen mukaiselle käytölle.

Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee edistää ilmastonmuutoksen hillintää ja muutokseen varautumista ja sopeutumista, kestävää rakentamista, kiertotaloutta, luontokadon pysäyttämistä ja monimuotoista kaupunkiluontoa sekä ratkaisuja, jotka lisäävät ja turvaavat paikallisia hiilinieluja ja -varastoja. Tärkeiden ekosysteemipalvelujen ja hiljaisten alueiden säilymisestä tulee huolehtia.

Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee vaalia Salpausselkä UNESCO Global Geopark alueen luonnon ja kulttuuriperinnön arvoja.

Maankäytön jatkosuunnittelussa ja muissa toimenpiteissä on otettava huomioon muinaisjäännösrekisterin mukaiset kiinteät muinaisjäännökset, muut kulttuuriperintökohteet ja mahdolliset muinaisjäännökset. Lisäksi on arvioitava muinaismuistoja koskeva selvitystarve yhteistyössä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon kanssa.

SUUNNITTELU- JA TOTEUTUSOHJEET

Alueita asemakaavoitettaessa tai muuten suunniteltaessa on yleiskaavan karttojen merkintöjen lisäksi kiinnitettävä huomiota myös yleiskaavan liitteenä oleviin yleiskaavamääräyksiä täydentäviin alueellisiin suunnitteluohjeisiin.

Alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee edistää hyvän arkkitehtuurin toteutumista. Lahden arkkitehtuuria koskevat tavoitteet ja periaatteet on esitetty Lahden arkkitehtuuripoliittisessa ohjelmassa. Lisäksi alueiden suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon kulttuurihistorialliset selvitykset.

Rakennuskannan muuttuessa tulee ensisijaisesti tarkastella rakennusten jatkokäytön mahdollisuudet. Nykyisen rakennuskannan purkamisessa syntyvien rakennusosien uudelleenkäyttö ja purkumateriaalien hyödyntämisen mahdollisuudet tulee tarkastella jatkosuunnittelussa.

Hulevedet tulee ensisijaisesti käsitellä niiden synty- ja kerääntymispaikoilla imeyttämällä ja viivyttämällä. Hulevesien hallinnassa tulee noudattaa seuraavaa prioriteettijärjestystä:
1. Hulevedet käsitellään ja hyödynnetään syntypaikallaan.
2. Hulevedet johdetaan pois syntypaikaltaan suodattavalla ja viivyttävällä järjestelmällä.
3. Hulevedet johdetaan hidastus- ja viivytysalueille ennen vesistöön johtamista.
4. Hulevedet johdetaan hulevesiviemärissä suoraan vastaanottavaan vesistöön.

Tarkemman suunnittelun yhteydessä, esimerkiksi asemakaavoitus tai viemäreiden saneeraushankkeet, tulee tehdä tilavaraukset hulevesien hallintajärjestelmille. Alueelliset huleveden hallintarakenteet on toteutettava alueen muun kunnallistekniikan rakentamisen yhteydessä. Rakentamisen aikana muodostuville hulevesille tulee tehdä hallintasuunnitelma. Alueellisten hulevesien hallintarakenteet tulee rakentaa urakan alkuvaiheessa.

Yleiskaavan alueella on voimassa kokonaisuudessaan Enonsaaren ja Uudenkylän osayleiskaavat. Lisäksi yleiskaavassa rantavyöhyke RV/ -merkinnällä osoitetuilla alueilla noudatetaan neljän muun voimassa olevan osa- tai rantayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä. Ranta-alueilla on myös voimassa olevia ranta-asemakaavoja, joiden alueilla noudatetaan kyseisten kaavojen merkintöjä ja -määräyksiä. Ranta-asemakaavoitettuja alueita ei ole esitetty yleiskaavassa.

Enonsaaren ja Uudenkylän osayleiskaavojen alueilla sekä yleiskaavakartalla 1: Kestävä yhdyskuntarakenne osoitetulla rantavyöhyke (RV/) -alueella noudatetaan lisäksi yleiskaavakartan 1: Kestävä yhdyskuntarakenne strategisia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä ja yleiskaavakarttojen 2: Kulttuuriympäristö, 3: Luonto- ja viherympäristö, 4: Vesiensuojelu ja -hallinta, 5: Kiertotalous ja 6: Kestävä liikkuminen uusia teemoja koskevia merkintöjä ja määräyksiä.

STRATEGISET KEHITTÄMISMERKINNÄT

▮▮▮▮▮	SALPAUSSELKÄ. KESTÄVÄSTI ELINVOIMAISEN, HYVINVOIVAN JA UUDISTUVAN YMPÄRISTÖKAUPUNGIN PERUSTA. Maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa tulee ottaa huomioon reunamuodostuman merkitys maiseman, geologian, pohjaveden, luonnonympäristön, ilmaston, kulttuurihistorian ja virkistyksen kannalta.
□	MAAKUNNALLINEN PALVELUKESKITTYMÄ. Aluetta tulee kehittää hyvin saavutettavana maakunnallisena palvelukeskittymänä, jossa on monipuolisia palveluja. Ensisijainen täydennysrakentamisen kohdealue.
△	KUNNALLINEN PALVELUKESKITTYMÄ. Aluetta tulee kehittää hyvin saavutettavana kunnallisena palvelukeskittymänä, jossa on monipuolisia palveluja. Ensisijainen täydennysrakentamisen kohdealue.
○	ALUEELLINEN PALVELUKESKITTYMÄ. Aluetta tulee kehittää hyvin saavutettavana alueellisena palvelukeskittymänä, jossa on arjessa yleisimmin käytettyjä palveluja kävelyetäisyydellä. Alueella tulee tarkemmassa suunnittelussa mahdollistaa lähipalvelujen kehittyminen muuntojoustavasti alueen tarpeiden mukaisesti, sekä mahdollistaa asuintalotyyppien monimuotoisuus. Ensisijainen täydennysrakentamisen kohdealue.
○	KEHITETTÄVÄ ALUEELLINEN PALVELUKESKITTYMÄ. Aluetta tulee kehittää hyvin saavutettavaksi alueelliseksi palvelukeskittymäksi, jossa on arjessa yleisimmin käytettyjä palveluja kävelyetäisyydellä. Alueella tulee tarkemmassa suunnittelussa mahdollistaa lähipalvelujen kehittyminen muuntojoustavasti alueen tarpeiden mukaisesti, sekä mahdollistaa asuintalotyyppien monimuotoisuus. Uudis- ja täydennysrakentamisen kohdealue, jolla tulee mahdollistaa riittävä asukasmäärä palvelujen syntymisen ja säilymisen varmistamiseksi.
▲▲▲▲	KAUPUNKIPIENTALOJEN VYÖHYKE. Kaupunkirakenteen vyöhykkeellä tulee edistää ympäristöönsä soveltuvaa ja rakennuskantaa monipuolistavaa matalaa ja tiivistä rakentamista.

MAANKÄYTTÖMERKINNÄT

A	ASUINALUE. Alue varataan pääasiassa asumiselle. Asuinalueet tulee suunnitella ja rakentaa elinympäristöltään viihtyisäksi ja turvalliseksi sekä kaupunkiluonnoltaan monipuoliseksi. Alueella tulee tarkemmassa suunnittelussa mahdollistaa lähipalvelujen kehittyminen alueen tarpeiden mukaisesti. Alue sisältää palvelualuevarauksia (julkiset/kaupalliset) ja viheralueita, joiden sijoittelussa kiinnitetään huomiota niiden määrään ja saavutettavuuteen kävellen ja pyörällä sekä palvelualuevarauksissa myös joukkoliikenteellä. Viheralueet suunnitellaan sijainniltaan ja kooltaan täydentämään laajempaa viherverkostoa ja ekologisia yhteyksiä. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).
AT	KYLÄALUE. Alue varataan kyläämäisen rakentamisen alueeksi. Kyläalueelle voidaan sijoittaa asumista, maatilojen talouskeskuksia, vapaa-ajanasuntoja, palveluita ja työ- ja liiketiloja, joista ei aiheudu ympäristöön melua, tärinää, ilman pilaantumista, raskasta liikennettä tai muuta näihin verrattavia haittoja. Alueella tulee parantaa kävelyn ja pyöräilyn liikenneturvallisuutta. Alue sisältää maisemallisesti arvokkaita peltoalueita. Suunnittelutarvealue. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaissa kohteissa edellytetään maisematyölupaa (MRL128§).
C	KESKUSTATOIMINTOJEN ALUE. Alue varataan keskustatoiminnoille, kuten palveluille, hallinnolle, kaupalle, ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomille työpaikoille ja keskusta-asumiselle. Ensisijainen paikka kaupan suuryksiköille ja palveluille. Maiseman ja rakennetun ympäristön ominaispiirteitä vaalitaan ja rakentamisen tulee olla laadukasta. Katuympäristön ja julkisen tilan suunnittelussa ja viimeistelyssä edistetään monimuotoista kaupunkiluontoa, hulevesien hallintaa sekä kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen olosuhteita.
Pkm	KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE. Alue varataan seudullisesti merkittäville kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä ja Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.
P	KAUPALLISTEN PALVELUJEN ALUE. Alue varataan alueellisesti merkittäville kaupan palveluille. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.
Pkm/T	YHDISTETTY KAUPALLISTEN PALVELUJEN JA ELINKEINOELÄMÄN ALUE. Alue varataan yrityksille, työpaikoille ja seudullisesti merkittäville kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö). Korttelikohtainen pääkäyttötarkoitus ratkaistaan asemakaavoituksessa. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä ja Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.
PY	JULKISTEN PALVELUJEN JA HALLINNON ALUE. Alue varataan julkisille palveluille ja hallinnolle. Rakennetun ympäristön kaupunkikuvallinen asema tulee turvata. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.
PY/T	JULKISTEN PALVELUJEN, HALLINNON JA ELINKEINOELÄMÄN ALUE. Alue varataan julkisille palveluille, hallinnolle, yrityksille ja työpaikoille. Korttelikohtainen pääkäyttötarkoitus ratkaistaan asemakaavoituksessa. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.
T	ELINKEINOELÄMÄN ALUE. Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä ja Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.
TY	ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA. Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Aluetta ei ole tarkoitettu päivittäistavarakaupalle. Ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä ja Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.
T/A	ELINKEINOELÄMÄN JA ASUMISEN ALUE. Alue varataan yrityksille, työpaikoille ja asumiselle. Korttelikohtainen pääkäyttötarkoitus ratkaistaan asemakaavoituksessa. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.
TY/A	ELINKEINOELÄMÄN JA ASUMISEN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA ELINKEINOELÄMÄN TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA. Alue varataan yrityksille, työpaikoille ja asumiselle. Korttelikohtainen pääkäyttötarkoitus ratkaistaan asemakaavoituksessa. Ympäristö asettaa elinkeinoelämän toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Kaupungin sisääntuloväylien varrella vaalitaan maiseman ominaispiirteitä ja Lahdelle leimallisten maamerkkien näkyvyyttä. Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas niin autoilijan, pyöräilijän kuin jalankulkijankin näkökulmasta. Suunnittelussa edistetään saavutettavuutta kävellen, pyörällä ja joukkoliikenteellä.
VL	LÄHIVIRKISTYSALUE. Merkinnällä osoitetaan rakennettujen alueiden läheisyydessä sijaitsevat viheralueet ja laajat rakennetut puistot, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia hoidettaessa metsää ja rakennettaessa virkistysreittejä ja -reittejä. Virkistysreitit tulee liittää toisiinsa sekä kävelyn ja pyöräilyn verkostoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
VU	URHEILU- JA VIRKISTYSPALVELUJEN ALUE. Merkinnällä osoitetaan tärkeät urheilu- ja virkistyspalvelut. Rakennetun ympäristön tulee liittyä hienovaraisesti ympäröivään maisemaan ja luontoon. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus.
VR	RETKEILY- JA ULKOILUALUE. Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien läheisyydessä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon metsän monimuotoisuus, maisema-arvot sekä metsän monikäyttö. Alueella on voimassa MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus ja MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
VR-3	RETKEILY- JA ULKOILUALUE. Merkinnällä osoitetaan kaupunkirakennetta jäsentävät laajemmat viheralueet, jotka on tarkoitettu ulkoiluun, virkistykseen ja luonnon kokemiseen. Maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteitä tulee vaalia, jotta luonnon monimuotoisuus ja alueen erityisasema ekosysteemipalveluja tuottavana laajana viheralueena säilyvät. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien läheisyydessä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon metsän monimuotoisuus, maisema-arvot sekä metsän monikäyttö. Alueella saa sijaita viranomaisten toimintaa palvelevia rakennuksia tai rakenteita. Muilta osin alueella on voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus ja MRL 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus. Kaikista alueella tapahtuvista toimenpiteistä tulee pyytää alueelta hallinnoivien viranomaistahojen lausunto.
R	LOMA- JA MATKAILUALUE. Alue varataan yhteisöjen loma-alueille. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee vaalia maiseman ominaispiirteitä ja turvata alueen kulttuuri- ja luontoarvot.
RA	LOMA-ASUNTOALUE. Alue varataan pääasiassa vapaa-ajan asumiselle. Rakentamisen tulee sopeutua hienovaraisesti ympäristöön, maastonmuotoihin ja rantamaisemaan. Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.
RM	MATKAILUTOIMINTOJEN ALUE. Alue varataan matkailu- ja lomakeskuksille, koulutus- ja liikuntapalveluille, lomakylille ja muille vastaaville matkailua palveleville toiminnoille. Alueen suunnittelussa ja rakentamisessa tulee vaalia maiseman ominaispiirteitä ja turvata merkittävien luontoarvojen säilyminen.
RP	SIIRTOLAPUUTARHA-ALUE. Alue varataan ryhmäpuutarhoille. Alue ei ole tarkoitettu pysyvään asumiseen.
LTA	TAVARALIIKENTEEN TERMINAALIALUE.
LS	SATAMA-ALUE. Merkinnällä osoitetaan satama- ja laiturialueet. Alueelle saa sijoittaa satamatoimintoja palvelevia huoltorakennuksia ja palveluita. Alueen suunnittelussa vaalitaan vesi- ja rantamaiseman ominaispiirteitä.
E/VR	ERITYISALUE / RETKEILY- JA ULKOILUALUE. Maa-aineksen vastaanottoalue, joka toiminnan päätyttyä muutetaan retkeily- ja ulkoilualueeksi. Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti täytön edetessä.
E	ERITYISALUE. Käytöstä poistunut kaatopaikka-alue.
ET	YHDYSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE. Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon toimitiloille kuten voimalaitoksille, sähköasemille, lämpökeskuksille ja jätevedenpuhdistamoille.
EJ	JÄTTEENKÄSITTELYALUE. Alue varataan maakunnalliselle jätteiden käsittelylle ja loppusijoitukselle.
EO/T	MAA-AINESTEN OTTOALUE / ELINKEINOELÄMÄN ALUE. Maa-aineksen ottoalue, joka toiminnan päätyttyä muuttuu elinkeinoelämän alueeksi. Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti kaivuun edetessä.
EO/TY	MAA-AINESTEN OTTOALUE / ELINKEINOELÄMÄN ALUE, JOLLA YMPÄRISTÖ ASETTAA TOIMINNAN LAADULLE ERITYISIÄ VAATIMUKSIA. Maa-aineksen ottoalue, joka toiminnan päätyttyä muuttuu elinkeinoelämän alueeksi, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene.
EO/VR	MAA-AINESTEN OTTOALUE / RETKEILY- JA ULKOILUALUE. Maa-aineksen ottoalue, joka toiminnan päätyttyä muutetaan retkeily- ja ulkoilualueeksi. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti kaivuun edetessä.
EO/M	MAA-AINESTEN OTTOALUE / MAA- JA METSÄTALOUSALUE. Maa-aineksen ottoalue, joka toiminnan päätyttyä muuttuu maa- ja metsätalousalueeksi. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti kaivuun edetessä.
EO/MU	MAA-AINESTEN OTTOALUE / MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA. Maa-aineksen ottoalue, joka toiminnan päätyttyä muuttuu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Pohjavesialueella tehtävät toimenpiteet tulee suunnitella niin, ettei pohjaveden laatu heikkene tai antoisuus pienene. Alueen maisemointi tehdään samanaikaisesti kaivuun edetessä.
EA	AMPUMARATA-ALUE. Alueelle saa sijoittaa ampumaratatoimintaa palvelevia rakennuksia ja rakenteita. Asuntojen rakentaminen alueelle on kielletty. Alueella on huolehdittava riittävästä suojauksesta melun leviämistä ja pohjavesien pilaantumista vastaan.
EP	PUOLUSTUSVOIMIEN ALUE.
EH	HAUTAUSMAA-ALUE.
SL	LUONNONSUOJELUALUE. Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut tai perustettavaksi tarkoitetut luonnonsuojelualueet ja suojellut luontotyypit. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot.
SL-3	LUONNONSUOJELUALUE. Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla perustetut luonnonsuojelualueet. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka vaarantavat alueen suojeluarvot. Kaikista alueella tapahtuvista toimenpiteistä tulee pyytää aluetta ja sen naapurikiinteistöjä hallinnoivien viranomaistahojen lausunto.
SM	MUINAISMUISTOALUE. Merkinnällä osoitetaan munaismuistolailla (295/1963) rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista suunnitelmista on pyydettävä Päijät-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausunto.
M	MAA- JA METSÄTALOUSALUE. Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitetut alueet. Alueella sijaitsee maatila- ja hajarakennuspaikkoja. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuuden turvaaminen on tärkeää. Ranta-alueella on muu kuin MRL 72 §:n 3 mom. mukainen rakentaminen kielletty. Ranta-alueen laajuus on noin 200 m rantaviivasta mitattuna.
MA	MAISEMALLISESTI ARVOKAS PELTOALUE. Merkinnällä osoitetaan masemallisesti arvokkaat avoimet pelto- ja niittyalueet. Alue sisältää myös maakunnallisesti arvokkaita perinnebiotooppeja sekä maatila- ja hajarakennuspaikkoja. Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.
MY	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISIÄ YMPÄRISTÖARVOJA. Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla tulee kiinnittää huomiota erityisiin ympäristöarvoihin. Hakkuut tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon metsän monimuotoisuuden ja lajiston säilyminen. Alueella on voimassa MRL 43.2 §:n mukainen rakentamisrajoitus.
MU	MAA- JA METSÄTALOUSVALTAINEN ALUE, JOLLA ON ERITYISTÄ ULKOILUN OHJAAMISTARVETTA. Merkinnällä osoitetaan sellaisia maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joille suuntautuu ulkoilupaineita ja joilla ulkoilun ohjaamistarpeen vuoksi on tarkoitus toteuttaa ulkoilureittejä ja -alueiden muine tukialueineen. Alueelle saa rakentaa ainoastaan maa- ja metsätalouden tarpeisiin rakennuksia, sekä ulkoilua palvelevia rakennuksia ja rakennelmia. Ulkoilureitit muodostavat yhtenäisen verkoston. Hakkuut ulkoilureittien läheisyydessä tulee tehdä kohteen erityisluonteen edellyttämällä tavalla ottaen huomioon metsän monimuotoisuus, maisema-arvot sekä metsän monikäyttö.
W	VESIALUE.
W/SL	VESIALUEELLA OLEVA LUONNONSUOJELUALUE.
km	VÄHITTÄISKAUPAN SUURYKSIKKÖ, JOKA SISÄLTÄÄ PÄIVITTÄISTAVARAMYYNTIÄ.
em	ERITYISALUE, JOLLA SIJAITSEE MOOTTORIURHEILUKESKUS.
sv	SUOJAVYÖHYKE. Puolustusvoimien varastoalue. Alueella todennäköisesti heitteitä tai räjähteiden osia. Aina ennen maanrakennustöitä tulee ottaa yhteys Puolustusvoimiin riskianalyysiä varten. Rakennus- ym. töitä tehdessä tulee huomioida alueella ja läheisyydessä mahdollisesti kulkevat puolustusvoimien kaapelilinjat. Alueelle kohdistuvista hankkeista tulee pyytää Puolustusvoimien lausunto.
w/sl	VESIALUEELLA OLEVA LUONNONSUOJELUALUEEN RAJA.
	MATKAKESKUS. Rautatieasema, linja-autoasema ja joukkoliikenteen keskeinen solmupiste. Tarkemmassa suunnittelussa tulee edistää matkakeskuksen saavutettavuutta eri kulkutavoilla sekä riittävää liityntäpysäköintiä.
	RAUTATIEASEMA. Tarkemmassa suunnittelussa tulee edistää aseman saavutettavuutta eri kulkutavoilla sekä riittävää liityntäpysäköintiä.
	UUSI RAUTATIEASEMA. Tarkemmassa suunnittelussa tulee edistää aseman saavutettavuutta eri kulkutavoilla sekä riittävää liityntäpysäköintiä.
r	RANTA-ALUE Arrajärven ja Arrajoen ranta-alueen maankäyttö tulee ratkaista yksityiskohtaisemmalla kaavalla. Ranta-alueella on muu kuin MRL 72 §:n 3 mom. mukainen rakentaminen kielletty. Ranta-alueen laajuus on noin 200 m rantaviivasta mitattuna.
-1	ALUE, JOTA VOIDAAN KÄYTTÄÄ MAARAKENTAMISEN LYHYTAIKAISENA VARASTOINTIALUEENA ENNEN ALUEEN LOPPUKÄYTTÖÄ. Ennen asemakaavoitusta alueella on sallittua aloittaa pilaantumattomien luonnon maa- ja kiviainesten hyödyntäminen esirakentamisessa, sekä näiden lyhytaikainen varastointi alueen myöhempää kaupunki-infran rakentamista varten. Alueella ei sallita esikäsittelyä. Varastoitavien maa- ja kiviainesten hyödyntämismahdollisuudet tulee olla suunniteltuna ja varmaa. Alueella voidaan suorittaa maapohjaa vahvistavaa esirakentamista, kuten esi- ja ylikuormitusta painopenkereellä. Välivarastoinnissa ja esirakentamisessa hulevesien hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota ja alueen pääkäyttötarkoitus sekä toiminnan vaikutukset ympäristöön tulee huomioida. Välivarastointiin ja esirakentamiseen liittyvät työt kuljetuksineen on suoritettava parasta mahdollista käytössä olevaa tekniikkaa ja suojaustoimenpiteitä hyödyntäen siten, että aiheutuva melu-, pöly- ja tärinähaitta lähialueen kiinteistöille jää mahdollisimman vähäiseksi. Toiminnan sijoittumisessa aluevaraukselle tulee huomioida riittävä etäisyys häiriintyviin kohteisiin siten, että toiminnasta ei aiheudu kohtuutonta naapurushaittaa. Maa- ja kiviainesten hyödyntämisen ja välivarastoinnin luvanvaraisuus tulee selvittää ennen toiminnan aloittamista. Lisäksi arkeologisen selvityksen tarve tulee selvittää Päijät-Hämeen alueelliselta vastuumuseolta. Väliaikainen toiminta ei saa vaikeuttaa kaavan toteuttamista ja väliaikaisen toiminnan edellyttämään lupaan tulee asettaa määräaika.
-2	ALUE, JOLLA VOIDAAN HARJOITTAA VÄLIAIKAISESTI RAKENTAMISEEN LIITTYVÄÄ KIERTOTALOUSTOIMINTAA ENNEN ALUEEN LOPPUKÄYTTÖÄ. Ennen asemakaavoitusta alueella on sallittua aloittaa rakentamiseen kelpaavien pilaantumattomien luonnon maa- ja kiviainesten ja jäteperäisten materiaalien väliaikainen varastointi, esikäsittely ja jalostaminen sekä sitä palveleva materiaalilogistiikka lähialueen myöhempää rakentamista varten. Alueella tapahtuvan toiminnan seurauksena maa- ja kiviaineksia sekä jäteperäistä materiaalia tulee voida hyödyntää myöhemmin rakentamisessa uusiotuotteena, -materiaalina tai -raaka-aineena, jonka jätteeksi luokittelu on päättynyt. Alueella voidaan suorittaa maapohjaa vahvistavaa esirakentamista, kuten esi- ja ylikuormitusta painopenkereellä. Kiertotaloustoiminnassa hulevesien hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota ja alueen pääkäyttötarkoitus sekä toiminnan vaikutukset ympäristöön tulee huomioida. Työt kuljetuksineen on suoritettava parasta mahdollista käytössä olevaa tekniikkaa ja suojaustoimenpiteitä hyödyntäen siten, että aiheutuva melu-, pöly- ja tärinähaitta lähialueen kiinteistöille jää mahdollisimman vähäiseksi. Toiminnan sijoittumisessa aluevaraukselle tulee huomioida riittävä etäisyys häiriintyviin kohteisiin siten, että toiminnasta ei aiheudu kohtuutonta naapurushaittaa. Kiertotaloustoiminnan ja esirakentamisen luvanvaraisuus tulee selvittää ennen toiminnan aloittamista. Lisäksi arkeologisen selvityksen tarve tulee selvittää Päijät-Hämeen alueelliselta vastuumuseolta. Väliaikainen toiminta ei saa vaikeuttaa kaavan toteuttamista ja väliaikaisen toiminnan edellyttämään lupaan tulee asettaa määräaika.
Tkem ●	SUURONNETTOMUUSVAARALLINEN LAITOS. Teollisuus- ja varastoalue, jolla on merkittävä, vaarallisia kemikaaleja valmistava tai varastoiva laitos (Seveso direktiivi III).
kons	SUURONNETTOMUUSVAARALLISEN LAITOKSEN KONSULTOINTIVYÖHYKE. Suunniteltaessa riskille alttiiden toimintojen sijoittamista konsultointivyöhykkeelle tulee palo- ja pelastusviranomaiselle sekä tarvittaessa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES) varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.
65 dB	AMPUMARATA-ALUEEN LASKENNALLINEN MELUVYÖHYKE 65 dB. Alueen laskennallinen melutaso lokakuussa 2009 ylittää 65 dB (LAImax). Alueelle rakennettaessa tai sijoitettaessa muita toimintoja on otettava huomioon ajankohdan ampumaradan melutaso.
60 dB	AMPUMARATA-ALUEEN LASKENNALLINEN MELUVYÖHYKE 60 dB. Alueen laskennallinen melutaso lokakuussa 2009 ylittää 60 dB (LAImax). Alueelle rakennettaessa tai sijoitettaessa muita toimintoja on otettava huomioon ajankohdan ampumaradan melutaso.
	LAIVAVÄYLÄ.
Z	110 kV SÄHKÖLINJA.
Z	UUSI 110 kV SÄHKÖLINJA.
K	MAAKAASUN RUNKOLINJA.
	VALTATIE TAI KANTATIE.
	UUSI TAI MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA VALTATIE TAI KANTATIE.
	SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
	UUSI TAI MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA SEUTUTIE TAI PÄÄKATU.
	YHDYSTIE TAI KOKOOJAKATU.
	UUSI TAI MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA YHDYSTIE TAI KOKOOJAKATU.
	ERITASOLIITTYMÄ.
	UUSI TAI MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA ERITASOLIITTYMÄ.
	TASOLIITTYMÄ.
	UUSI TASOLIITTYMÄ.
	RAUTATIE.
	UUSI TAI MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA RAUTATIE. Rata-alueilla on voimassa MRL 43 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus. Merkittävästi parannettavalla rataosalla Hakosilta-Lahti-Kouvola on maankäytön suunnittelussa otettava huomioon lisäraiteiden aluetarve.
	LIIKENNETUNNELI.
	UUSI RAUTATIETUNNELI.
	SILTA.
	UUSI SILTA.
OYK1	ENONSAAREN VAHVISTETUN OSAYLEISKAAVAN RAJA. Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä ja määräyksiä.
OYK2	UUDENKYLÄN VAHVISTETUN OSAYLEISKAAVAN RAJA. Alueella noudatetaan osayleiskaavan merkintöjä- ja määräyksiä.
RV/	RANTAVYÖHYKE. Alue on tarkoitettu pääasiassa loma-asunto- ja maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Ranta-alueella on muu kuin MRL 72 §:n 3 mom. mukainen rakentaminen kielletty. Alueella noudatetaan seuraavien vahvistettujen osayleiskaavojen merkintöjä ja määräyksiä: RV/1 Luoteis-Nastolan osayleiskaava RV/2 Kallio-, Pitkä- ja Särkijärven alueen osayleiskaava RV/3 Villähde-Koiskalan osayleiskaava RV/4 Iso-Kukkasen, Salajärven, Ruuhijärven rantayleiskaava Osalla alueista on voimassa ranta-asemakaava.
	KAUPUNGIN TAI KUNNAN RAJA.
	YLEISKAAVA-ALUEEN RAJA.
	ALUEEN RAJA.